

Klidní obři

Španělský mastin svým imponantním zjevem budí respekt

Oči prozrazují inteligenci

Španělský mastin

Španělský mastin patří k nejimponantnějším psím plemenům vůbec. Proto není divu, že ač historie jeho chovu u nás není dlouhá, rychle se mu podařilo vzbudit zájem kynologů.

Již římsí historici a zeměpisce před dvěma tisíci lety znali španělského mastina. A vážili si ho.

„Španělský mastin byl používán, aby doprovázel ovce a chránil je před divokými šelmami, zejména vlky, kteří byli až donedávna po Španělsku velmi rozšíření. Byl vždy chován pro zřetelný účel, jímž byla ochrana stád, a pro tuto svou prvotní funkci je chován i dnes. Španělské hospodářství bylo ve středověku i novověku založeno na obchodu s vlnou. Ve 13. století byla založena tzv. Mesta za účelem regulovat dlouhé sezonní přesuny stád, které byly doprovázeny a ochraňovány španělskými mastiny. Pět psů prý dokázalo uhlídat tisícíhlavé stádo. Mnohé z těchto tras vedly skrz vesnice a města, přesto nedocházelo k útokům nebo jakýmkoliv incidentům ze strany psů.

I z toho je patrné, že španělský mastin nikdy nebyl, není a ani nebude psem

bojovým. Tento pes je chován jako pes pastýřský, a jako takový je i prodáván a užíván. Ani z novější doby není doložen žádný útok španělského mastina na člověka, což jasně odráží nevinnost jeho povahy...“ Tolik španělský klub chovatelů mastinů.

Světlí mastinové se používali ke stádům, tmaví pro hlídání domu

ČERNÍ A BÍLÍ

První historicky doložené zmínky o mastinech je možné nalézt na počátku letopočtu. Například už v 1. století n. l. se z dochovaných pramenů dočteme, že pro hlídání stád jsou doporučováni mastinové světlé barvy, aby se nepletli s vlky a nemohli tak být majitelem omylem zraněni.

První podrobnější popis uveřejnil o mnoho let později Alonso de Herrera v díle Agricultura General (1740). Kromě popisu uváděl i mnoho praktických rad pro chov. Aby mastin v noci dobře hlídal, měl majitel svého psa uvazovat přes den na tmavé místo, aby si myslel, že je noc, a spal. Opět se objevuje doporučení používat bílé (světlé) mastiny ke stádu a tmavé psy (černé a hnědé), kteří svou barvou více nahánějí strach, pro hlídání domů.

V některých pramenech lze nalézt i zmínky o dalším použití mastinů. Asi nejlépe to shrnul E. Hauck v knize Die Rassen des Hundes (1965): „Španělský mastin je drsný pes, který má široké použití, neboť je silný, mohutný a odvážný a používá se k ochraně pozemků, ohrad a stád, která chrání před nepřáteli a lupiči. Při předcházející přípravě a výcviku je i vhodným loveckým psem, používá se při lovu na divoká prasata a jinou velkou zvěř. Pro svou velkou sílu a tělesnou masivnost je velmi užitečný ve vojenské službě. Lze ho použít také pro hlídání, tahání nákladů

a pro obchůzky v pohoří“. Podle všech dochovaných pramenů nebyl život mastinů ve Španělsku lehký. Jestliže vykonávali svou práci dobře, dostávali zbytky jídla a mouku. V opačném případě se mnohdy museli o potravu postarat sami. Ovčáci se při výběru svých psů neřídili žádnými pravidly, pojem jako standard plemene jim nic neřikal. I psi se mezi sebou křížili zcela nahodile, mnohdy i velmi příbuzní jedinci. Teoreticky se celá situace měla změnit na počátku 20. století s vytvořením Královské společnosti na podporu plemen psů ve Španělsku v roce 1911. Ale v praxi se vlastně nic nestalo. Nebyly vytvořeny žádné předpisy pro cílený chov, a přestože vznikla plemenná kniha, majitelé, mnohdy šlechtici, nenechávali své psy registrovat. Teprve v roce 1979 skončila činnost Královské společnosti a mastinům se začalo blýskat na lepší časy.

V ZEMI PŮVODU DNES

V roce 1981 vznikl a zahájil svou činnost klub Asociacion Española del Perro Mastin Español. V horách a na vesnicích začali být vyhledáváni typičtí mohutní psi (mnohdy s hmotností přes 100 kg), kteří měli pomoci rozvoji cíleného chovu. Pravidelně začal být vydáván klubový zpravodaj Carlanca obsahující kromě článků i výsledky výstav s fotografiemi. Každoročně AEPME organizuje tzv. Nacional Monografica neboli klubovou výstavu, která je vždy velmi početně obsazena a vítězství na této výstavě je samotnými chovateli velmi ceněno. Postupně se ve Španělsku zavádí i rentgenování kyčlí (vyšetření na DKK). Psi s hodnocením do 3/3 jsou označováni jako APTO, psi s horším výsledkem jsou NO APTO.

Štěňátka rychle rostou, zcela však dozrávají až ve 2 – 3 letech

Záleží jen na rozhodnutí chovatele, zda k chovu využije i psa NO APTO. Psi, kteří nejsou rentgenováni, nemohou získat titul na klubové výstavě. Tímto nařízením se klub snaží přimět co nejvíce chovatelů, aby své psy nechávali vyšetřit.

Na výstavách v zemi původu se upřednostňují mohutnější typy psů s velkou hlavou, výraznými laloky a dobrým pohybem. Jednoznačně nejpobulárnější barva je žlutá. Mnohdy rozhodčí tolerují ne zcela ideální postavení končetin s ohledem na velikost a váhu psů.

JAKÝ JE?

Španělský mastin je především velmi odvážný a inteligentní. Svou úlohu hlídačského psa plní již stovky let, a to zcela spolehlivě. Protože si musel umět dříve poradit i s většími šelmami, je to poměrně samostatný pes, který se jen tak něčeho nezalekne. Typický mastin má být vyrovnaný, klidný, reagující na veškeré podněty přiměřeně. Hustou srst a množstvím volné kůže dostal od přírody do vínku na pomoc v boji proti nepříteli. Zbytečně neštěká, ale pokud se mu něco zásadně nelíbí, oznámí to velmi hlubokým a hlasitým zaštěkáním.

Mastinové mají velmi rádi svou vlastní rodinu, především děti. Jsou to klidní, něžní a trpěliví psi, kteří se při správné výchově mohou stát ideálními společníky rodiny. Nejraději tráví čas v dosahu své lidské smečky, kterou zpovzdálí pozorují a hlídají. Pokud jim dáte najevo, že si chcete s nimi hrát, nevynechají žádnou příležitost. Ke všem dětem se chovají velmi opatrně, ale přesto je třeba u těch nejmenších dávat pozor, aby je pes třeba mávnutím ocasu neporazil. Chtějí-li, abyste jim věnovali více pozornosti, obvykle to dávají najevo podáváním své obří tlapy. Potřebu pohybu si z větší části pokryjí na pozemku, ale je dobré nezapomínat ani na pravidelné procházky, protože každý pes si rád „přečte zprávy z okolí“. Pro svou obrovskou hmotnost nepatří mastinové mezi sportovní plemena, která by mohla běhat kilometry u kola. Ale nejsou to neobratní psi. Jen upřednostňují procházky volným tempem a na přiměřené vzdálenosti.

Vzhledem ke své velikosti jsou vhodní na zahradu, ne do bytu. Mají-li venku zateplenou boudu, do které se mohou schovat, mohou být bez problémů umístěni po celý rok venku. Zima a sníh jim rozhodně nevádí, naopak ji mají asi ze všech ročních období nejraději. Ale ani léto jim dostatek vody a místo, kam se mohou schovat před přímým sluncem.

Mateřská láska

DŮSLEDNÁ VÝCHOVA JE ZÁKLAD

Španělský mastin není vhodný pro klasický služební výcvik. Základem při jeho výchově je absolutní důslednost. Vzhledem ke své inteligenci velmi rychle odhalí jakékoli ústupky z vaší strany a začne jich zneužívat. Už odmalinka je třeba štěňátko dobře socializovat, to znamená brát ho mezi lidi, do různých prostředí, zvykat ho na dotyky a manipulaci s ním. Součástí dobré výchovy je už od štěňátka seznamování s jinými psy. Nemusíte se bát, že pokud se mastin nechá za vaší přítomnosti hladit od cizích lidí, přestane pak doma plnit svou přirozenou funkci, tedy hlídání. To je v něm natolik zakotveno, že ho to nelze odnaučit. Postupně se mastin bez problémů naučí ovládat i základní povely.

Velmi kladný vztah mají téměř všichni „španěláci“ k jídlu. Jedli by pořád a téměř cokoli. I pro tuto jejich silnou vazbu na potravu je třeba už odmalinka mastinům sahat do krmění, abyste tak utvrzovali své dominantní postavení.

NENÁROČNÝ PES

Údržba španělského mastina není náročná. Jeho srst stačí občas pročesat. Vyskytují se psi bez paspárků, ale i s jednoduchými nebo dvojími paspárky. Ty je třeba občas zkontrolovat, zda nepřerůstají (nemohou se samovolně obrušovat), a případně zkrátit. Samozřejmě je třeba čistit občas uši. Kromě problémů s pohybovou soustavou, které se mohou u některých jedinců vyskytnout a které jsou typické pro všechna obří plemena, je španělský mastin zdravý, zatím nepřeslechtené plemeno, které netrpí žádnými výraznými zdravotními potížemi.

Pozor je třeba dávat na kvalitu stravy především u štěňete a mladého psa. Musí být

Klidní obři

Už na dvouměsíčních štěňátech se dá poznat jejich budoucí temperament

kvalitní s dostatkem všech minerálů, které takový velký pes pro zdárný vývoj kostery potřebuje. Vhodné je podávat i dospělému mastinovi krmení dvakrát denně na vyvýšeném místě a po krmení mu dopřát alespoň dvouhodinový klid. Těmito opatřeními zmírňujeme riziko torze žaludku. Obvyklá dávka potravy pro dospělého mastina závisí především na kvalitě krmiwa. Budete-li krmit granulemi takzvané střední třídy, počítejte s tím, že pes denně sežere okolo 800 až 1000 g krmiva.

MASTINOVÉ V ČR

V České republice je historie mastinů při-

Typická mohutná hlava

bližně desetiletá. První představitelé plemene se zde objevili na počátku 90. let, kdy je sem přivezli manželé Albrechtovi. Ti pak také intenzivně odchovávali štěňátka v chovatelské stanici Extrema (9 vrhů v průběhu 2,5 let). Od počátku chovu do dnešního dne bylo do České republiky importováno přímo ze země původu 10 mastinů, z toho 5 do naší chovatelské stanice. Celkem je u nás v současné době registrováno pod ČMKU přes 600 španělských mastinů a dalších 33 jich bylo ještě v začátcích chovu registrováno pod dalšími organizacemi. Průměrně se rodí 7 štěňat ve vrhu, při málopočetných nebo naopak velmi početných vrzích mívají fenky někdy problémy s porodem, proto je lepší být v kontaktu s veterinářem.

Španělský mastin patří pod Moloss club, kde je podmínkou uchovnění rentgen kyčlí s hodnocením do 3/4, a buď bonitace, nebo absolvování národní, mezinárodní či klubové výstavy v mezitřídě, třídě otevřené nebo šampionů se známkou výborný či velmi dobrý. Druhým klubem, který sdružuje i majitele španělských mastinů, je Klub málopočetných dogovitých plemen psů.

PŘED KOUPI

Španělský mastin se hodí všude tam, kde bude mít kontakt s lidmi a dostatek prostoru, aby mohl uplatnit své hlídací vlohy. Proto je ideálním psem pro rodiny žijící v domě se zahradou. Je si však třeba uvědomit, že s ohledem na velikost je třeba

ba počítat s vyššími finančními náklady. Štěňátko si vybírejte podle toho, jakou preferujete povahu. Už na dvouměsíčních mastinech se dá poznat jejich temperament a trochu i povaha. Každý chovatel, který se štěňátkům věnuje a tráví s nimi čas, by vám měl umět poradit vybrat správné zvíře právě pro vás. Až si domů přivezete desetikilogramové štěňátko, rychle si vychutnejte těch pár dní, kdy ho ještě můžete nosit v náručí, protože v 5 měsících už budete mít doma štěně velikosti dospělého německého ovčáka a v jednom roce už mastin spíše než psa připomíná malé telátko. Přesto je to stále ještě psí mimino, které fyzicky i duševně dozraje okolo dvou až tří let. Počítejte s tím, že pokud vyjdete na procházku s tímto osmdesátikilovým „drobečkem“, stanete se okamžitě středem pozornosti. Každý druhý kolemjdoucí se vás zeptá, co je to za plemeno nebo kolik toho takový pes sežere.

Přeji vám tedy závěrem mnoho trpělivosti s kolemjdoucími a šťastnou ruku při výběru štěňátka.

Lenka Erbenová,

www.mastinespanol.com

Standard krátce

Č. standardu FCI č. 91 / 15. 10. 1984
ZEMĚ PŮVODU: Španělsko
NÁZEV PLEMENE: Španělský mastin (Mastin espanol), také mastin z Leonu (Mastin leones), mastin z Estremadury (Mastin Extremeno), mastin Manchy (Mastin Manchego)
CELKOVÝ VZHLED: Velký, těžký, vyvážený stavěný pes mimořádných proporcí, velmi silný a svalnatý, s kompaktní kostrou, velkou hlavou a polodlouhým osrstěním
VELIKOST: Směrem nahoru neomezená, přednost se dává větším harmonicky stavěným exemplářům, minimální výška psů 77 cm, fen 72 cm. Psi běžně přesahují 80 a feny 75 cm.
ZBARVENÍ: Rozdílné, přičemž jednobarevnosti - žlutá, lív barva, červená, černá, vlčí šed' a jelení červeň - se dává přednost. I kombinované barvy jako žihání, s bílým límcem nebo skvrnitě.
OSRSTĚNÍ: Silné, husté, hrubé, polodlouhé, hladké na celém těle až po prsty nohou.
UŽITÍ: Ochránce pozemků a stád
KONTAKTNÍ ADRESA: Moloss Club CZ, www.moloss.cz, e-mail: moloss@volny.cz
 Klub málopočetných dogovitých plemen psů, www.kmdpp.cz, e-mail: info@kmdpp.cz

Foto autorka